

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΓ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1943	Μεγάλη Πέμπτη βράδου 28 Ἀπριλίου 2016	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης
--	--	---

«Περίλυπος»

«Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου» (Ματθ. 26,38. Μάρκ. 14,34)

Εἶνε τολμηρό, ἀγαπητοί μου, νὰ ζωγραφίζη κανεὶς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, τολμηρότερο νὰ τὸν ψάλλῃ, κι ἀκόμα τολμηρότερο νὰ μιλάῃ γι' αὐτόν· πάντοτε μὲν μάλιστα δὲ σήμερα, ποῦ ἐνώπιόν μας εἶνε ὁ Ἐσταυρωμένος μετέωρος μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς. **Ζαλίζεται τὸ μυαλό, τραυλίζει ἡ γλῶσσα.** Μόλις τολμοῦμε νὰ ποῦμε «*Προσκυνοῦμέν σου τὰ πάθη, Χριστέ, δεῖξον ἡμῖν καὶ τὴν ἐνδοξόν σου ἀνάστασιν*» (ἀντίφ. Μ. Πέμπτ.).

Τὰ ἱερά κείμενα τῶν ἀποστόλων, τῶν εὐαγγελίων καὶ τῶν προφητῶν μιλοῦν γιὰ τὰ πάθη τοῦ Κυρίου. Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἐκλέγω **ἕνα ῥητό**, ἕναν ἀπὸ τοὺς λόγους ἐκείνους ποῦ εἶπε μέσα στὸν κῆπο τῆς Γεθσημανῆ.

Ἦταν **μιὰ τραγικὴ στιγμή**. Ἡ σπεῖρα μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἰούδα ξεκινοῦσε γιὰ τὴν σύλληψί του. Ὁ θάνατος ἐρχόταν μὲ γοργὰ βήματα. Τὸ πικρὸ ποτήριο φαινόταν στὸ βάθος τοῦ ὀρίζοντος. Τότε ὁ Κύριος στρέφει τὸ βλέμμα στοὺς μαθητάς του καὶ τοὺς λέει· «*Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου*» (Ματθ. 26,38. Μάρκ. 14,34).

***

Ἐκ πρώτης ὄψεως, ἀγαπητοί μου, ὁ λόγος αὐτὸς φαίνεται παράξενος. Διότι **ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶνε Θεός**. Αὐτὸ εἶνε τὸ δόγμα, ἡ μεγαλύτερη ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας μας· κι ἂν ἐμεῖς τὸ ἀρνηθοῦμε, καὶ «*οἱ λίθοι κεκράζονται*» (Λουκ. 19,40). Ἀφοῦ λοιπὸν εἶνε Θεὸς καὶ ὡς Θεὸς εἶνε ἀπαθὴς καὶ ἀπρόσβλητος ἀπὸ τὸν ἀνθρώπινο πόνο, πῶς λέει «*Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου*»;

Βεβαίως εἶνε Θεός· «*διπλοῦς τὴν φύσιν*» ὁμως (δογμ. θεοτ. ἡχ. πλ. δ'), Θεὸς **καὶ ἄνθρωπος**. Καὶ ὡς ἄνθρωπος λέει τὰ λόγια «*Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου...*», ποῦ δείχνουν τὴν ἀνθρώπινη φύσιν του. Ὁ Χριστὸς ὡς ἄνθρωπος δοκιμάζει καὶ αὐτὸς ὅλη τὴν ὀδύνη τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.

Λυπημένος ὁ Χριστός· ἡ λύπη ζωγραφίζεται στὴν ἀγία του μορφή. Ἀλλὰ δὲν εἶνε μόνο σήμερα λυπημένος. Ὑπῆρξε πάντοτε ὁ **Λυπη-**

μένος, ὁ ἄνθρωπος τοῦ πόνου. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποῦ γεννήθηκε μέχρις ὅτου εἶπε τὸ «*Τετέλεσται*» (Ἰω. 19,30), ὅλη του ἡ ζωὴ ἦταν ζωὴ θλίψεως. Σήμερα ὁμως ἡ λύπη του φτάνει στὸ κατακόρυφο· πλέει μέσα σὲ ὠκεανὸ θλίψεως. Ποιὰ ἄραγε ἦταν ἐκεῖνα ποῦ τὸν ἔκαναν νὰ πῆ αὐτὸ τὸ λόγο; **ποιές ἦταν οἱ αἰτίες τῆς θλίψεώς του;**

● «*Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου*». Δὲν μιλάει ἐδῶ ὁ Χριστὸς γιὰ πόνους σωματικούς· μιλάει γιὰ ἄλλους πόνους, πόνους ψυχικούς. Γιατὶ ὡς ἄνθρωπος ποῦ πλησιάζει στὸ τέλος τοῦ ρίχνει ἕνα βλέμμα στὴ ζωὴ του. Δίδαξε ῥήματα αἰώνια, ἔκανε θαύματα πολλὰ καὶ μεγάλα· καὶ ὅ,τι δίδαξε τὸ ἐφήρμοσε, ἡ ἀρετὴ του «*ἐκάλυπεν οὐρανοῦς*» (Ἀμβ. 3,3). Καὶ ὕστερα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τί εἰσέπραξε; Ὑβρεις καὶ συκοφαντίες. Νά λοιπὸν γιατί ὁ Χριστὸς λυπᾶται· λυπᾶται γιὰ τὴν **ἀχαριστίαν τῶν Ἑβραίων**. «*Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου*».

● Ὑπάρχει ὁμως καὶ ἄλλη αἰτία. Πιὸ μεγάλη λύπη του ἦταν, ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ μαθηταὶ του δὲν τὸν κατανόησαν, δὲν τὸν αἰσθάνθηκαν. Τοὺς μιλοῦσε γιὰ ταπείνωσι, κι αὐτοὶ ὠνειρεύονταν θρόνους. Ἐδειξαν ὀλιγοπιστία καὶ ἀμφιβολία. Καὶ τέλος, ὁ ἕνας τὸν πούλησε γιὰ τριάντα ἀργύρια, ὁ ἄλλος τὸν ἀρνήθηκε μὲ ὄρκο μπροστὰ σὲ μιὰ ὑπηρέτρια, κ' οἱ ἄλλοι διασκορπίστηκαν καὶ τὸν ἄφησαν μόνο του. Αὐτὴ ἡ **ἐγκατάλειψις τῶν μαθητῶν** τὸν κάνει νὰ λέῃ «*Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου*».

● Λύπη λοιπὸν γιὰ τὴν ἀχαριστίαν τῶν Ἰουδαίων καὶ γιὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τῶν μαθητῶν. Λύπη ἀκόμα παραπάνω, γιὰ τί; Γιὰ **τὴ δική μας ἀσυνέπεια**, τὴν ὁποία προέβλεπε. Ἐδῶ εἰσέρχομαι σὲ βαθειὰ νερά· ἄχ ἂν μποροῦσα νὰ σᾶς δώσω νὰ τὸ καταλάβετε! Αἰτία τῆς λύπης τοῦ Χριστοῦ ἦταν καὶ ὁ Ἄννας, καὶ ὁ Καϊάφας, καὶ οἱ ψευδομάρτυρες, καὶ ὁ Ἰούδας, καὶ ὁ Πέτρος, καὶ οἱ ἄλλοι· ἀλλ' αἰτία τῆς λύπης του, ποῦ τὸν ἔκανε νὰ πῆ «*Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως*

θανάτου», ἤμασταν καὶ ὅλοι ἐμεῖς οἱ λεγόμενοι Χριστιανοί. Οἱ Ἑβραῖοι τὸν σταύρωσαν μιὰ φορά, ἐνῶ ἐμεῖς τὸν σταυρώνουμε κάθε μέρα. Καὶ ὡς Θεός, ποὺ εἶνε, προέβλεπε τὴν ἀναξιοσύνη καὶ ἀθλιότητά μας. Εἴμαστε, ἀδελφοί μου, λαὸς καὶ κληρὸς (παπᾶδες, δεσποτάδες, πατριαρχάδες) εἰδωλολάτρες μετὰ Χριστόν!

● Ἄλλὰ ἡ πιὸ μεγάλη αἰτία τῆς λύπης τοῦ Κυρίου εἶνε ἄλλη. Δὲν φοβᾶται τὸ θάνατο· λυπᾶται ὅμως, γιατί σὲ λίγο πρόκειται νὰ εἰσέλθῃ – ποῦ; στὴ μαύρη σπηλιά, ποὺ κανένας δὲν τόλμησε νὰ μπῆ κι ὅποιος μπῆκε – ὄ, τι κι ἂν ἦταν – δὲν βγῆκε. Θὰ μπῆ ἐκεῖ μέσα, θὰ παλέψῃ στῆθος μὲ στῆθος, καὶ θὰ βγῆ νικητής. Ἡ δὲ μαύρη σπηλιά εἶνε ἐκεῖνο ποὺ ἐμεῖς θεωροῦμε παιχιδάκι καὶ παίζουμε, εἶνε ἡ ἁμαρτία· οἱ ἁμαρτίες μου, οἱ ἁμαρτίες σας, οἱ ἁμαρτίες τοῦ κόσμου. Αὐτὸς εἶνε «ὁ αἵρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ἰω. 1,29). Ἐπειδὴ λοιπὸν ἔρχεται ἡ στιγμή ποὺ αὐτὸς, **ὁ ἀναμάρτητος**, θὰ φορτωθῆ τὶς ἁμαρτίες ὅλων τῶν ἀνθρώπων ὅλων τῶν αἰώνων καὶ **θὰ θεωρηθῆ ἁμαρτωλός**, γι' αὐτὸ φρίττει καὶ λέει «*Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου*».

* * *

Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Χριστοῦ μας μᾶς συγκινοῦν, ἀδελφοί μου, γιατί **τὰ εἶπε καὶ ἐκ μέρους μας**: τὸ «*Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου*» εἶνε καὶ δικό μας, ἐκφράζει τὴν ὀδύνη κάθε ἀνθρώπινης καρδιάς. Διότι ποιός, σᾶς ἐρωτῶ, ποιός δὲν δοκίμασε τὰ ἀγκάθια τοῦ πόνου; Ἄν μπορῆτε νὰ μοῦ δείξετε ἕνα νησί ποὺ νὰ μὴν τὸ βρέχῃ ἀπὸ παντοῦ ἢ θάλασσα, τότε κ' ἐγὼ θὰ δεχθῶ ὅτι μπορεῖ κάποιος νὰ μείνῃ ἀνέπαφος ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη δυστυχία. Ἄς καυχᾶται ἢ ἐπιστήμη πὼς θὰ ἐξαλείψῃ τὸν πόνο. Μακάρι. Μέχρι στιγμῆς πάντως ὁ πόνος δὲν σταμάτησε. Ὁ σωματικὸς πόνος μπορεῖ νὰ παύῃ κάποτε, ἀλλὰ ὁ ψυχικὸς πόνος ὄχι· καὶ ποιός Σαίξπηρ ἢ ἄλλος τραγικὸς ποιητὴς μπορεῖ νὰ τὸν περιγράψῃ;

Μικρὰ παιδιὰ στὴν πατρίδα, στὸ νησί μου, παίζαμε στὴν ἀμμουδιά· ἀγγίζαμε τὸ αὐτί μας κάτω κι ἀκούγαμε τὴ θάλασσα νὰ «βογγᾶ». Ἄχ, ἐσεῖς ποὺ ζῆτε στὸν πλοῦτο καὶ στὰ παλάτια! σκύψτε τ' αὐτί σας χαμηλά, στὸν πόνο τοῦ λαοῦ, καὶ θ' ἀκούσετε νὰ **βογγᾶ ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ**.

«*Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου*». Τὸ λέει ἡ νεαρὴ χήρα, ποὺ μόλις πρὸ ὀλίγου ἐτέλεσε τοὺς γάμους τῆς μὲ τὸν ἐκλεκτό τῆς, καὶ τώρα πηγαίνει κι ἀφήνει ἄνθη ἐπάνω στὸν τάφο του. Τὸ λένε τὰ ἀνήλικα παιδιὰ, ποὺ ἄφησε ὄρφανὰ στὸ δρόμο ὁ θάνατος τοῦ προστάτου τους. Τὸ λένε οἱ φυλακισμένοι πίσω ἀπ' τὰ κάγκελλα τῶν κελλιῶν. Τὸ λένε οἱ κατά-

κοιτοὶ στὰ νοσοκομεῖα, ποὺ τὰ κρεβάτια τους ἔγιναν ἀγκάθια στεφάνια καὶ σταυροί. Τὸ λέει ὁ φτωχὸς οἰκογενειάρχης, ποὺ σκέπτεται τὰ ἔξοδα καὶ γιὰ ἕνα λιτὸ πασχαλινὸ γεῦμα. Τὸ λέει ὁ ἀδικούμενος ἐργάτης, ποὺ προσπαθεῖ νὰ ζῆσῃ μὲ ἡμερομίσθια πείνας. Τὸ λέει ὁ πατέρας, ποὺ παρὰ τὶς θυσίες βλέπει τὸ γυιό του νὰ γίνεται ἀλήτης καὶ ἄσωτος. Τὸ λέει ἡ μάνα, ποὺ βλέπει τὴν κορούλα τῆς νὰ φεύγῃ ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ νὰ τραβᾶ σὲ μονοπάτια κολάσεως. Τὸ λέει ἡ ἀπατημένη γυναῖκα, ποὺ ἔδωσε τὴν καρδιά τῆς σ' ἕναν ἄντρα κι αὐτὸς τὴν ἔστυψε σὰν λεμόνι καὶ τὴν πέταξε στὰ ἄχρηστα. Τὸ λέει κι ὁ ἀπατημένος ἄντρας, ποὺ λάτρεψε σὰν θεὰ μιὰ γυναῖκα, κι αὐτὴ τὸν ἄφησε γιὰ κάποιον ἄλλον... Τὸ δρᾶμα τοῦ Χριστοῦ ἐπαναλαμβάνεται σὲ μύριες ἐκδόσεις τοῦ ἀτομικοῦ, οἰκογενειακοῦ καὶ ἀνθρωπίνου βίου μας. **Θὰ συγκινῆ κάθε ἄνθρωπο ὅπου καὶ ὅποτε κι ἂν ζῆ.**

᾽Ω ἐλησμόνησα, μὲ συγχωρεῖτε. Τὸ «*Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου*» δὲν ἀκούγεται ἀπὸ ἄτομα· τὸ φωνάζει ἐκεῖνη ποὺ μετὰ τὸν Ἑσταυρωμένο ἔχει μιὰ μεγάλη θέσι μὲς' στὴν καρδιά μας· τὸ φωνάζει ἡ Ἑλλάς, **ἡ μικρὴ μας πατρίδα**. Δὲν γονάτισε καὶ αὐτὴ στὰ πόδια τοῦ Ἑσταυρωμένου; δὲν κοπίασε, δὲν κήρυξε, δὲν θυσίασε τὸ αἷμα τῶν παιδιῶν τῆς ποὺ ἄφησαν τὰ κόκκαλά τους σ' Ἀνατολὴ καὶ Δύση; Τί ζητοῦσε; Ἐλευθερία καὶ δικαιοσύνη. Καὶ τί εἰσπράττει; Τὴν ἀχαριστία τῶν συμμάχων τῆς. Δύο ἑκατομμύρια σφαγιασθέντες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τοῦ Πόντου κάνουν σήμερα λιτανεῖα. Μένω στὸ κελλί μου καὶ τοὺς βλέπω μπροστά μου· περνᾶνε καὶ λένε κι αὐτοὶ σὰν τὸν Ἱερεμία· «*(Ἰνα)τί... ὁδὸς ἀσεβῶν εὐοδοῦται;*» (Ἱερ. 12,1).

* * *

Ἄλλὰ ὁ Χριστὸς, ἀδελφοί μου, δὲν εἶπε μόνο «*Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου...*». Ἀπὸ τὰ ἅγια χεῖλη του βγῆκαν καὶ κάποια ἄλλα λόγια. ᾽Ω Χριστέ, τί παρηγοριὰ μᾶς ἔδωσες! Ἐσὺ εἶπες «*Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου...*», ἀλλὰ καὶ ἐσὺ μᾶς εἶπες: «*Ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔξετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον*» (Ἰω. 16,33). Ὁ Χριστὸς δὲν εἶνε μόνο ὁ ἄνθρωπος τῆς θλίψεως, εἶνε καὶ ὁ ἄνθρωπος τοῦ θριάμβου. Ἄς ἔρθουν λοιπὸν οἱ συμφορές, ἄς ἀνοίξῃ ἡ κόλασι, ἄς σειέται ἡ γῆ, ἄς πέφτουν τὰ ἄστρα, ἄς ἀνακατεύεται ὁ κόσμος. **Θαρσεῖτε** Ἑλληνες, θαρσεῖτε γονεῖς καὶ διδάσκαλοι· «*ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔξετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον*». Λατρεύουμε καὶ προσκυνοῦμε τὸν Χριστόν· ὄν, παῖδες, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**